

FME - HÁROM ÉV TÜKRÉBEN



**FIATAL MŰEMLEKVÉDŐK
EGYESÜLETE**

Írta és

összeállította:

Kecskeméti Norbert

2012.

FME – három év tükrében

A Fiatal Műemlékvédők Egyesülete (FME) 2008-as megalapítása egy szűk egyetemi körhöz, vagyis a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar hallgatóihoz köthető. Jelenleg mintegy húsz fő tevékenykedik az Egyesületben, amelyben gimnazista és egyetemi hallgató egyaránt található. **Megalakulásunk fő oka, hogy az elfeledett magyar építészeti értékeket felkutassuk, és lehetőségeinkhez képest dokumentáljuk.**



Szeretnék felhívni számos rejtett építészeti értékre a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) és a társadalom figyelmét. Kezdeményezni fogjuk az általunk védendő értéknek tartott építészeti elemek műemléki védettséget alá helyezését.

Budapest értékeiért

Munkásságunk alapvetően Magyarország területén belül két területre oszlik, mégpedig Budapestre és a vidékre. Terveink között szerepel a Kárpát - medence épített örökségeinek a folyamatos felkutatása és dokumentálása is. **Legjelentősebb munkáink két városra összpontosulnak, vagyis Budapestre és Dabásra.** Budapest számunkra kiemelt jelentőségű város, hiszen a magyarság történelmi, kulturális és épített örökségi központja. Ez az a város, amely az ország legjelentősebb történelmi és kulturális értékekkel rendelkező területe.

Első munkánk is ide köthető, hiszen 2009-ben tizenhárom a **Józsefváros kerepesi negyedében található bérházra adtunk le védési javaslatot**, amely tartalmazott nyolc MÁV bérházat, valamint két szecessziós és további három eklektikus épületet.



Fiumei út

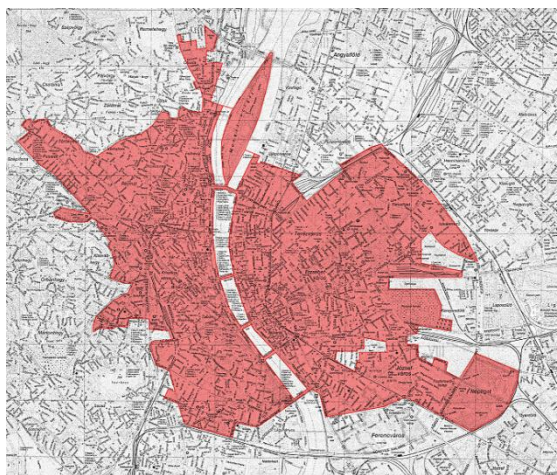


Festetics György utca

Budapest esetében felhívtuk a figyelmet a terézvárosi Munkácsy Mihály utcában megvalósult bontási sorozatokra, amelyek egy egységes utcaképben valósultak meg a világörökség puffer zónájában. Felszólaltunk a Bécsi utcai bontási tervezet ellen is, hiszen tiltakozó demonstrációban is részt vettünk. Hangoztattuk a homlokzatszabályozás fontosságát, valamint a Bérház felújítási és korszerűsítési program mielőbbi megalkotását.



A kollektív védelem gondolata mentén **2010. augusztus 20-a előtt átadtuk az FME Budapest belvárosát érintő védelmi javaslatát** a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) Védési Osztályának. A 24 oldalas szakmai dokumentum egy 14 kerületet érintő, mintegy 3000 hektáros területet jelöl meg védendő zónaként, amely a javaslatunk alapján a **Műemléki Jelentőségű Terület (MJT)** védelmi státuszt kapná.



Javaslatunk fő célja a főváros egységes eklektikus és szecessziós városmagjának megóvása, amely párját ritkító építészeti egység nem csupán Európában, hanem a világban egyaránt. Az új Alkotmány készítésénél is **javaslatot tettünk a történelmi városmagok védelméről**, amit digitális formában elküldtük az alkotmányozó bizottság legjelentősebb tagjainak. A dokumentum 60 történelmi várost tartalmazott.

Vidék értékeiért

Jelentős vidéki munkánk a **dabasi tabló és makett készítés**. Előzménye egy 100 éves polgári ház lebontása volt. Ezt követően egy olyan együttműködést kötöttünk az Önkormányzattal, amely a városban található építészeti értékek fennmaradását eredményezi. Éppen ezért megállapodtunk abban, hogy elvégezzük a város építészeti értékleltározását, amely hat nap leforgása alatt meg is történt. A leltárból született meg a **Reszely Imre védési javaslat**, amely 100 védendő értéket jelöl meg a városban. A védési javaslat átadása előtt **segítséget nyújtottunk, abban, hogy megfelelő Helyi építészeti és természeti értékekről szóló rendelet szülessen**, amelyet szakmai résszel is kiegészítettünk. **A szóban forgó védendő épületek felmérése folyamatban van**, hiszen jelenleg már 50 épület felmérésével rendelkezünk. Ez azt jelenti, hogy **az épületekről M=1:100-as léptékű rajz készül, amely tartalmazza az alaprajzot és a négy homlokzatot**. Az épületek felmérésébe a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar építészmérnök hallgatóit is bevontuk, amely összesen 25 főt jelent. **13 építészeti értéket az alapjavaslatunk alapján 2012 februárjában a dabasi képviselő testület már helyi védelem alá helyezett**. A helyi védelemet ebben az esztendőben szeretnénk lezárni.



Az épületekről **egyéni szabadkézi rajzok is készülnek**, illetve fotók által is dokumentálva lettek. A helyi védelem alá kerülő épületekhez szakmai segítséget fogunk nyújtani a felújításokhoz és rekonstrukciókhoz.

Továbbá megállapodtunk a város vezetőivel, hogy **elkészítjük a város helytörténeti kiállítását, amely 50 tablót és 30 makettet fog tartalmazni. Az elkészült 20 makettet első civilként a Miniszterelnök tekinthette meg.**

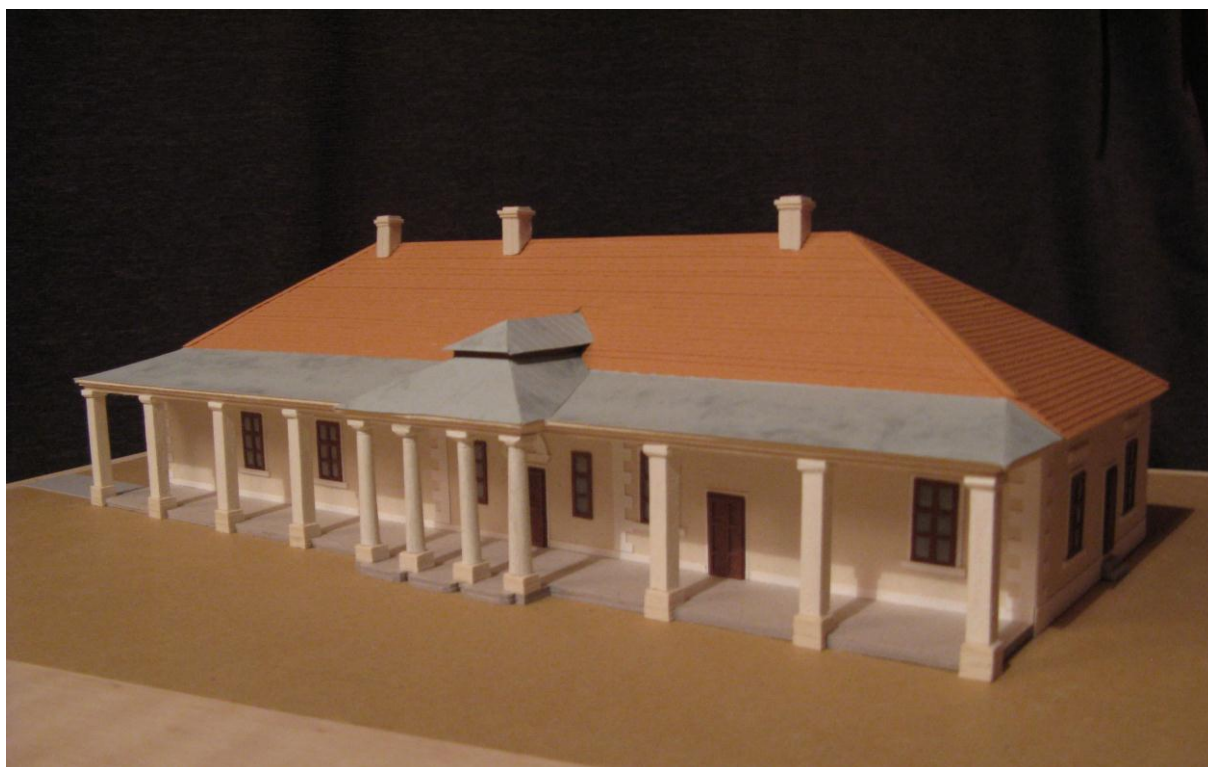


A makettek a Dabas hírnevét jelentő Kárpát-medencében egyedülálló klasszicista kúria állományt jelenti. Ezek 100-as léptékben kerülnek makettezésre. A makettek elkészítéséhez kutattuk az épületek archív fotóit, valamint négy oldali és alaprajzi rekonstrukciós rajzot volt szükség készíteni. A makettek rétegelt lemez aljzatra, balza fából és sörkartonból készülnek.



Egy makett elkészítése ideje eléri a 100 órát. Dabason a munka elkészültével szeretnénk előadásokat tartani a lakosságnak, hogy tisztában legyenek a lakhelyük történetével, építészetével és hagyományaival. Ebbe szeretnénk bevonni a fiatalokat, hiszen **a helyi identitás erősítése nagyon fontos**, illetve mi kiemelt fontosságúnak tartjuk. Ez meg is történt, hiszen 2012. január 18-án a **XIX. századi Dabas** címmel a **Magyar Kultúra Hete** alkalmából a helyi lakosok 20 makettet előadással kiegészítve megtekinthették a város szimbólumát jelentő Halász Móricz kúriában. Ezt később általános iskolások is megtekinthették.

Dabasi makettek: Zlinszky János és Halász Kázmér kúriák makettjei



Felhívtuk a figyelmet a pusztulófélben lévő szalmatercsi Ruttkay, a Csép községben található Bajza, illetve a táborfalvai Vogt kúriára, amelyek jelentős építészeti és történelmi örökségeink. Mindhárom épület sajnos a megsemmisülés határán áll. Nem csupán épületek, hanem városokban zajló folyamatok esetében is felszólaltunk, mint például Szeged esetében, ahol értékes, építészeti jelentős értékek semmisültek meg.



Szalmatercs



Csép



Táborfalva

A dabasi munkák haladtával 2011 februárjában **létrehoztuk a Civil Műemlékvédelmi Kerekasztalt (CMK)**, amelynek fő célja, hogy a műemlékvédelemmel foglalkozó szervezeteket összefogja és koordinálja a civilek és hivatalok közötti kapcsolatot, együttműködést.



Megalapítottuk a Szerteszét Értékvédelmi Programot (SZÉP), amelynek fő célja, hogy a Magyarország területén található rejtett építészeti értékeket megjelölje és egy dokumentáció formájában eljusson a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) Védési Osztályához. Eddig több mint 5000 km-t tettünk meg az ország határain belül, amelynek összefoglaló hozadéka, hogy **2011 augusztusában egy több mint 160 építészeti értéket tartalmazó dokumentációt mutattunk be a KÖH-nek**. Ebben többségében Borsod-Abaúj-Zemplén, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei népi és nemesi épületek szerepelnek.



2011 szeptemberében elvégeztük Tiszakürt építészeti értékleltárát, amelyben 37 védendő értéket jelöltünk meg a Polgármesteri Hivatal számára. Az átadott dokumentum a **Bolza program** nevet kapta. Szóbeli megállapodást kötöttünk Tóth László polgármesterrel, hogy 2012 nyarán a megjelölt épületeket felmérjük és elkészítjük a település építészeti értékeit bemutató tabló kiállítását.

2011 novemberében részt vettünk egy társ szervezet **Találkozások Háza** nevű programjának a megvalósításában, amely egy bódvaszilasi romos népi parasztház felmérését és helyreállítási folyamatát jelenti.

Következő oldalon két népi építészeti érték látható.





Határon túli kirándulásokban is részt vettünk, amelyeket a Váralja szövetséggel közösen hajtottunk végre. 2011 nyarán a felvidéki Selmecebányát látogattuk meg, amely során több száz fotó keletkezett. Legutóbb pedig ellátogattunk a szerbiai Szabadkára, ahol két napos városnéző túra keretében 12 fő jelenlétében háromfős csapatokra bontva végigfotóztuk a belvárost, amelynek köszönhetően mintegy 4000 fotó született. A szabadkai városrombolás ügye jelenleg is folyamatban van, amiről a későbbiekben szeretnénk beszámolni.

Végszó

Az FME töretlenül végzi azt a munkát, amelyet célul tűzött ki magának, hiszen továbbra is kutatni fogjuk a rejtett építészeti értékeket, amelyről továbbra is be fogunk számolni. Szeretnénk felhívni a társadalom és a döntéshozók figyelmét a magyar épített örökség védelmének fontosságára.

Kecskeméti Norbert

FME Elnöke



Elérhetőségünk

- Levelezési cím: **2370 Dabas, Erkel Ferenc utca 42.**
- E-mail: **fme.hereditas@gmail.com**
- Tel: **06 30 410 3596**
- Honlap: **www.fimu.hu**